

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Bendrieji nacionaliniai teismai

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Čekų

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

Bendrieji nacionaliniai teismai**Čekija**

Čekijos teismų sistemą sudaro 89 apylinkių teismai, 8 apygardų teismai ir Aukščiausiasis teismas.

Bendrieji teismai. Įžanga**Jurisdikcija civilinėse bylose**

Civilines bylas nagrinėja apylinkių, apygardų, aukštieji teismai ir Čekijos Aukščiausiasis Teismas.

Pirmosios instancijos teismai

Apylinkių teismai nagrinėja ir priima sprendimus dėl ginčų ir kitų teisinių klausimų civilinėse, darbo, šeimos ir komercinėse bylose, jeigu joks kitas teismas pagal įstatymą neturi materialinės jurisdikcijos šiose bylose.

Kitas bylas, kurios nepriklauso privatinės teisės sričiai (pavyzdžiui, dėl arbitrų skyrimo ar atšaukimo, arbitražinio sprendimo panaikinimo ir kt.), nagrinėja apylinkių teismai civilinio proceso tvarka, jeigu taip nustatyta įstatyme.

Apylinkės teismo jurisdikcijai priklausančias bylas paprastai nagrinėja vienas teisėjas.

Darbo ir kitas įstatyme numatytas bylas nagrinėja teisėjo ir dviejų tarėjų kolegija.

Apygardų teismai yra pirmosios instancijos teismai Civilinio proceso kodekso 9 straipsnio 2 dalyje ir 9a straipsnyje nurodytose bylose ir ginčiuose.

Apygardos teisme, kaip pirmosios instancijos teisme, bylas nagrinėja ir sprendimus priima vienas teisėjas; jei numatyta įstatyme, bylas pirmoje instancijoje nagrinėja ir sprendimus priima pirmininko ir dviejų kitų teisėjų kolegija.

Aukščiausiasis Teismas yra pirmosios instancijos teismas, kaip numatyta Įstatymo Nr. 97/1963 (Tarptautinės privatinės ir proceso teisės įstatymo) 67 straipsnyje; tame įstatyme nustatytais sąlygomis Aukščiausiasis Teismas pripažįsta užsienio teismų sprendimus.

Aukščiausiajame Teisme bylas nagrinėja kolegijos arba didžiosios kolegijos.

Antroji instancija

Jeigu pirmoje instancijoje bylą nagrinėja apylinkės teismas, apeliacinis teismas (apeliacinės instancijos teismas) yra apygardos teismas.

Jeigu pirmoje instancijoje bylą nagrinėja apygardos teismas, apeliacinis teismas yra aukštasis teismas.

Jeigu specialiame įstatyme nenustatyta kitaip, aukštuosiuose teismuose bylas nagrinėja kolegijos, sudarytos iš pirmininko ir dviejų kitų teisėjų.

Teisinių duomenų bazės

Čekijos teisės aktai skelbiami (tik čekų kalba) oficialioje vyriausybės interneto svetainėje Portál vlády ČR.

Ar teisinių duomenų bazė galima naudotis nemokamai?

Taip, teisės aktai nemokamai pateikiami tik šioje interneto svetainėje.

Jurisdikcija baudžiamosiose bylose

Baudžiamąsias bylas nagrinėja apylinkių, apygardų, aukštieji teismai ir Čekijos Aukščiausiasis Teismas.

Pirmosios instancijos teismai

Jeigu įstatyme Nr. 141/1961 dėl baudžiamojo proceso nenumatyta kitaip, pirmoje instancijoje bylas nagrinėja apylinkės teismas.

Proceso teisės aktuose nurodytas bylas apylinkių teismuose nagrinėja kolegija; kitas bylas nagrinėja vienas teisėjas. Apylinkių teismų kolegijos sudarytos iš pirmininko ir dviejų padedančių teisėjų. „Nagrinėja vienas teisėjas“ reiškia vieną teisėją arba pirmininką. Kolegijos pirmininkas gali būti tik teisėjas.

Pirmoje instancijoje baudžiamąsias bylas nagrinėja apygardų teismai, jeigu įstatyme numatyta sankcija už atitinkamą nusikaltimą yra ne mažesnė nei penkerių metų laisvės atėmimo bausmė arba jei gali būti skiriama speciali bausmė. Bylas dėl Baudžiamojo proceso įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytų nusikaltimų pirmoje instancijoje nagrinėja apygardos teismas, net jeigu minimali laisvės atėmimo bausmė yra švelnesnė.

Apygardų teismuose bylas nagrinėja kolegijos. Teismo procesą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytas konkrečias bylas nagrinėja vienas teisėjas.

Apygardos teismo kolegiją sudaro:

- pirmininkas ir du padedantys teisėjai, jeigu kolegija nagrinėja baudžiamąją bylą kaip pirmosios instancijos teismas;
- kitose bylose – pirmininkas ir du kiti teisėjai.

„Nagrinėja vienas teisėjas“ reiškia vieną teisėją arba pirmininką. Kolegijos pirmininkas gali būti tik teisėjas.

Antroji instancija

Apeliacinius skundus dėl apylinkių teismų sprendimų nagrinėja aukštesnis apygardos teismas. Apeliacinius skundus dėl apygardos teismo, kaip pirmos instancijos teismo, sprendimų nagrinėja aukštasis teismas.

Jeigu specialiame įstatyme nenustatyta kitaip, aukštuosiuose teismuose bylas nagrinėja kolegijos, sudarytos iš pirmininko ir dviejų kitų teisėjų.

Jurisdikcija administracinėse bylose

Administracinės teisenos paskirtis yra ginti fizinių ir juridinių asmenų viešąsias subjektyvias teises.

Šią funkciją atlieka administraciniai teismai. Tai yra specializuotos kolegijos, veikiančios apygardos teismo sistemoje kaip pirmos instancijos administraciniai teismai.

Administracinius teismus sudaro teismo pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojai ir kiti teisėjai. Atskiras bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegijos.

Administraciniai teismai nagrinėja:

- skundus dėl viešojo administravimo subjektų, t. y. vykdomosios valdžios institucijos, regioninės savivaldos institucijos, fizinio asmens ar kitos institucijos, kuri įgaliota viešojo administravimo srityje nustatyti fizinių ir juridinių asmenų teises ir pareigas, priimtų sprendimų;
- apsaugą nuo administracinės valdžios institucijos neveikimo;
- apsaugą neteisėtų administracinės valdžios institucijos veiksmų atveju;
- skundus dėl jurisdikcijos;
- bylas dėl rinkimų ir vietos ar regioninio lygmens referendumų;

- f) bylas dėl politinių partijų ir judėjimų;
- g) bendro pobūdžio priemonių visiško ar dalinio panaikinimo dėl jų neteisėtumo;
- h) bylas dėl teisėjų, teismo pareigūnų, prokurorų ir antstolių drausminės atsakomybės ir
- i) bylas dėl tam tikrų profesijų atstovų veiklą reglamentuojančių taisyklių.

Vyriausiasis administracinis teismas yra galutinės instancijos administracinis teismas, kurį sudaro Vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas, pirmininko pavaduotojai ir teisėjai. Atskiras bylas paprastai nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Be apeliacinių skundų, Vyriausiasis administracinis teismas nagrinėja bylas dėl politinių partijų ar politinių judėjimų uždarymo, jų veiklos sustabdymo ar atnaujinimo, skundus dėl jurisdikcijos ir bylas dėl bendro pobūdžio priemonių visiško ar dalinio panaikinimo. Kita materialinė jurisdikcija Vyriausiajam administraciniam teismui priskiriama specialiais įstatymais.

Daugiau informacijos galite rasti šioje interneto svetainėje: [Evropský soudní atlas ve věcech občanských – Soustava soudů v České republice](#) (Europos teisminis atlasas civilinėse bylose. Čekijos teismų sistema).

Daugiau informacijos galite rasti šioje interneto svetainėje: [Nejvyšší správní soud](#) (Vyriausiasis administracinis teismas).

Susijusios nuorodos

[Teismų organizacinė sistema](#)

[Teismų sistema](#)

Paskutinis naujinimas: 09/07/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.